

23 Μαΐου 1498

### Ο Σαβοναρόλα και οι Μέδικοι

Ο Λαυρέντιος ο Μεγαλοπρεπής, των Μεδίκων, πέθανε στις 9 Απριλίου 1492. Ο γιος του, Πέτρος, παρέδωσε αμαχητί την Φλωρεντία στον βασιλιά Κάρολο Η΄ της Γαλλίας που βάδιζε εναντίον της Νάπολη (Σεπτέμβριος του 1494). Οι κάτοικοι τον ανέτρεψαν και λεηλάτησαν το ανάκτορο των Μεδίκων και κάθε κτίριο που αποτελούσε τμήμα της περιουσίας τους. Ο Κάρολος συνέχισε την εκστρατεία του στον Νότο, ενώ επικεφαλής της φλωρεντινής δημοκρατίας αναδείχθηκε ο φανατικός μεταρρυθμιστής Ιερώνυμος Σαβοναρόλα, μέλος του Τάγματος των Δομινίκων. Καταπολέμησε με σκληρότητα τη διαφθορά στον κλήρο και στον λαό, αφορίστηκε, ανατράπηκε και κήκε στην πυρά ως αιρετικός, στις 23 Μαΐου 1498.

Στην πόλη επικράτησε η οικογένεια του Πιέτρο Σοντερίνι. Στα 1512, συμμάχησε με τους Γάλλους, εναντίον των οποίων είχαν συνασπιστεί Βενετία, Μιλάνο, Νάπολη και Ρώμη («Ιερή Ένωση») που προσπαθούσαν να απαλλάξουν την Ιταλία από την γαλλική παρουσία. Οι Μέδικοι χρηματοδοτούσαν τον στρατό της «Ένωσης» που νίκησε τους Γάλλους και στράφηκε εναντίον της Φλωρεντίας. Ο Σοντερίνι παραιτήθηκε. Ο Τζουλιάνο των Μεδίκων μπήκε στην πόλη επικεφαλής στρατού. Ο καρδινάλιος Τζιοβάνι των Μεδίκων έφθασε λίγο αργότερα. Το «σύνταγμα» του Σαβοναρόλα καταργήθηκε. Οι Μέδικοι έγιναν πάλι κυρίαρχοι (1512). Τον επόμενο χρόνο, ο καρδινάλιος Τζιοβάνι των Μεδίκων άφησε την Φλωρεντία για να χριστεί πάπας Λέων Ι΄ (1513 - 1521). Ήταν αυτός που, με τα συγχωροχάρτια προκάλεσε την αντίδραση του Μαρτίνου Λούθηρου κι έγινε αιτία η δυτική εκκλησία να χωριστεί σε καθολικούς και προτεστάντες.

Ο Τζουλιάνο δολοφονήθηκε σε μια συνωμοσία. Ο γιος του, Ιούλιος των Μεδίκων, έγινε πάπας Κλήμης Ζ΄ (1521) και συνέχισε να διοικεί την Φλωρεντία από την Ρώμη. Οι δυο πόλεις βρέθηκαν κάτω από την εξουσία των Μεδίκων.

Στα 1527, εκδιώχτηκαν πάλι από την Φλωρεντία. Ο στρατός του πάπα την πολιορκήσε

(1529) και την κατέκτησε στα 1531. Οι Μεδικοί αυτή τη φορά εγκατέστησαν καθεστώς άγριας καταπίεσης. Η πόλη έμελλε να ελευθερωθεί τον 19<sup>ο</sup> αιώνα.

1430: Η Ζαν ντ' Αρκ αιχμαλωτίζεται στην Κομπιένη και παραδίδεται στους Άγγλους εισβολείς στη Γαλλία.

1533: Ο αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρι κηρύσσει ανυπόστατο τον γάμο του Ερρίκου Η' με την Αικατερίνη της Αραγονίας και νόμιμο τον γάμο του με την Άννα Μπόλιν. Το Βατικανό αντιδρά με αποτέλεσμα την αυτονομία της Αγγλικανικής Εκκλησίας. Επικεφαλής της μπαίνει ο ίδιος ο βασιλιάς.

1788: Η Νότια Καρολίνα εντάσσεται στην Ένωση ως η όγδοη πολιτεία της.

1934: Σε ανταλλαγή πυροβολισμών με την αστυνομία σκοτώνονται οι Μπόνι (Πάρκερ) και Κλάιντ (Μπάροου), διάσημο ζευγάρι παρανόμων του μεσοπολέμου στις ΗΠΑ.

1945: Ο αρχηγός των Ες Ες Χάινριχ Χίμλερ αυτοκτονεί, ο «διάδοχος» του Χίτλερ, ναύαρχος Ντένιτς, συλλαμβάνεται από τους Συμμάχους και ο Ουίνστον Τσόρτσιλ παραιτείται από την πρωθυπουργία της Βρετανίας, όπου προκηρύσσονται εκλογές.

1949: Αρχίζει επισήμως να υφίσταται η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας με πρωτεύουσα τη Βόννη.

1951: Γεννιέται ο Αντώνης Σαμαράς, πρόεδρος της ΝΔ από τις 29.11.2009.

1960: Ο εγκληματίας πολέμου Άντολφ Άιχμαν συλλαμβάνεται από Ισραηλινούς πράκτορες στην Αργεντινή.

1998: Με συντριπτική πλειοψηφία, οι Ιρλανδοί τάσσονται υπέρ των ειρηνευτικών συνομιλιών για τον τερματισμό της μακράς διαμάχης καθολικών - προτεσταντών: Σε παράλληλα δημοψηφίσματα, οι κάτοικοι της Βόρειας Ιρλανδίας λένε «ναι» με ποσοστό 71% και της δημοκρατίας του Έιρε με 95%. Οι συνομιλίες προγραμματίστηκαν για το τρίτο δεκαήμερο του Ιουνίου.

2000: Αρχίζει η αποχώρηση των Ισραηλινών δυνάμεων κατοχής από τον Νότιο Λίβανο.

2006: Σε επιχείρηση «ρουτίνας» στον εναέριο χώρο νότια της Καρπάθου, συγκρούονται ένα ελληνικό και ένα τουρκικό F 16. Σκοτώνεται ο Έλληνας πιλότος, ενώ η διάσωση του Τούρκου εξελίσσεται σε πολιτικοστρατιωτικό θρίλερ.

2012: Μαζική προσέλευση ψηφοφόρων στις κάλπες για την εκλογή προέδρου της Αιγύπτου στην πρώτη αναμέτρηση μετά την πτώση του Μουμπάρακ, αναδεικνύει νικητές τον Μοχάμεντ Μούρσι των Αδελφών Μουσουλμάνων (25,3%) και τον, για λίγο πρωθυπουργό, Αχμέντ Σαφίκ (24,9%). Ο δεύτερος γύρος ορίστηκε για τις 16-17 Ιουνίου.

2023: Ο Ταγίπ Ερντογάν είναι ο νικητής του δεύτερου γύρου των προεδρικών εκλογών στην Τουρκία: Έλαβε το 52,08% των ψήφων έναντι 47,92 του αντιπάλου του Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου.

## Η 23<sup>η</sup> Μαΐου στον πολιτισμό

23 Μαΐου 1848

### Ο πρωτοπόρος Ότο Λίλιενταλ

Είχε κιόλας συμπληρωθεί μια εικοσαετία αφότου ο άνθρωπος μπορούσε να πετά με αερόστατα, όταν ο Άγγλος Τζορτζ Κέιλεϊ βάλθηκε να βρει καλύτερες λύσεις. Στα 1804, σχεδίασε ένα ανεμόπτερο και κατάφερε να το κάνει να πετάξει. Πέρασαν 45 χρόνια, ώσπου στα 1849, τελειοποίησε το ανεμόπτερό του και τόλμησε να πετύχει την πρώτη επανδρωμένη πτήση: Ένα δωδεκάχρονο αγόρι πέταξε μ' αυτό λίγα μέτρα. Είχαν μπει οι βάσεις για το ανεμοπλάνο. Τη χρονιά εκείνη, ο Ότο Λίλιενταλ ήταν μόλις ενός έτους. Γεννήθηκε στην τότε Πρωσία, στις 23 Μαΐου 1848. Τέλειωσε το Εμπορικό σχολείο του Πότσδαμ και την Εμπορική Ακαδημία του Βερολίνου αλλά τον συνεπήραν τα θέματα της αεροδυναμικής. Μελέτησε το πέταγμα των πουλιών και στα 1889 δημοσίευσε το πρωτοποριακό έργο του «Η πτήση των πτηνών ως βάση της αεροπορικής τέχνης». Δυο χρόνια αργότερα (1891), ξεκίνησε να κατασκευάζει ανεμόπτερα. Πετούσε ο ίδιος με αυτά, παίρνοντας φόρα με τρέξιμο σε κατηφορίες. Το ρεκόρ του ήταν 247 μέτρα και λίγα εκατοστά. Στα 1894, δημοσίευσε δοκίμιο για τις πτητικές μηχανές. Ως τα 1896, είχε πραγματοποιήσει πάνω από 2.000 πτήσεις. Όμως, στις 9 Αυγούστου 1896, μια ριπή του ανέμου σήκωσε το ανεμόπτερό του και το τσάκισε στη γη. Τον μετέφεραν αιμόφυρτο σε νοσοκομείο του Βερολίνου. Υπέκυψε στα τραύματά του, την επομένη, 10 Αυγούστου.

1707: Γεννιέται ο Σουηδός φυσιολόγος Κάρολος Λινναίος, δημιουργός της σύγχρονης συστηματικής βοτανολογίας. Πέθανε στις 10 Ιανουαρίου 1778.

1868: Πεθαίνει ο θρυλικός Κιτ Κάρσον, από τους πρωτοπόρους στην κατάκτηση της Άγριας Δύσης. Το όνομά του φέρει η πρωτεύουσα της Νεβάδα.

1906: Πεθαίνει ο κορυφαίος Νορβηγός δραματουργός Ερρίκος Ίψεν. Μεταξύ των έργων του ξεχωρίζουν ο «Πέερ Γκιντ» και ο «Εχθρός του λαού». Είχε γεννηθεί το 1828.

1933: Γεννιέται η Αγγλίδα ηθοποιός Τζόαν Κόλινς. Διάσημη από τις ταινίες «Ο επιβήτορας» και «Η σκύλα» και από την τηλεοπτική σειρά «Δυναστεία».

1937: Σε ηλικία 98 χρόνων, πεθαίνει ο πολυεκατομμυριούχος Τζον Ροκφέλερ, ιδρυτής της «Στάνταρντ Οιλ Κόμπανι» και του φερώνυμου Ιδρύματος που χρηματοδοτεί ιατρικές έρευνες.

1951: Γεννιέται στην πόλη Ζλάτουστ των Ουραλίων ο Ανατόλι Κάρποβ, παγκόσμιος πρωταθλητής στο σκάκι (1975 - 85 και συνεχώς μετά το 1993).

2013: Σε ηλικία 79 χρόνων, πεθαίνει ο διάσημος, ελληνικής καταγωγής, τραγουδιστής, Ζορζ Μουστακί.

2017: Σε ηλικία 89 χρόνων, πεθαίνει ο διάσημος για τους ρόλους του ως «Άγιος» και «Τζέιμς Μποντ, 007», σερ Ρότζερ Μουρ.